

**ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
імені ГЕРОЇВ КРУТ**

Кафедра військово-гуманітарних дисциплін

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ ПРАВОВИЗНАВСТВО”**

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Інформаційні системи та технології
Спеціальність	126 Інформаційні системи та технології
Статус дисципліни	Обов'язкова
Загальний обсяг	1,5 кредити ЄКТС (45 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	1 курс, осінній семестр
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (пререквізити)	Дисциплін, які повинен вивчити здобувач згідно структурно-логічної схеми ОП, для успішного її засвоєння – не передбачені
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Скидан Роман Олександрович Персональна сторінка: Orcid ID: 0000-0003-4907-1662 Семінарські / практичні: Скидан Роман Олександрович Персональна сторінка: Orcid ID: 0000-0003-4907-1662
Сторінка електронного курсу дисципліни	Moodle https://dls.viti.edu.ua/course/index.php?categoryid=187

2. Обов'язки науково-педагогічного працівника, який бере участь у викладанні навчальної дисципліни, і здобувача, який вивчає цю навчальну дисципліну

Науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, повинні сформувавши у курсантів здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності, розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції, реалізовувати правила і принципи з питань дотримання військової дисципліни та правопорядку, запобігання та виявлення корупції у військовому середовищі, аналізувати їх та застосовувати у службовій діяльності.

Консультації відбуваються щосереди, 15.00-17.00 (каб. 324 кафедри військово-гуманітарних дисциплін); on(off)-лайн-консультації через платформу дистанційного навчання в рамках навчальної дисципліни.

3. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна відноситься до обов'язкового компоненту освітньо-професійної програми циклу загальної підготовки курсантів (слухачів).

Дисципліна досліджує питання основ теорії держави і права, викладені загальні питання щодо законодавчих основ запобігання та протидії корупції в Україні, а також досліджуються питання основ гендерної політики.

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: є підвищення рівня знань з основних положень права, розвиток правової свідомості та культури здобувачів вищої освіти та формування у них навичок та вмінь необхідних для їх подальшої професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

Навчити враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

Надати знання щодо нормативно-правової бази з питань запобігання та виявлення корупції.

Навчити організовувати та вживати заходи запобігання та виявлення корупції у військовому середовищі.

5. Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» здобувачі освіти повинні набути сукупність компетентностей:

Компетентності	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.
	ЗК 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
	СК 9. Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.
	ВПК 5. Здатність реалізовувати правила і принципи з питань дотримання військової дисципліни та правопорядку, запобігання та виявлення корупції у військовому середовищі, аналізувати їх та застосовувати у службовій діяльності.
Програмні результати навчання	РН 10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.
	РНвп 9. Знати нормативно-правову базу з питань запобігання та виявлення корупції.
	РНвп 10. Вміти організовувати та вживати заходи запобігання та виявлення корупції у військовому середовищі.

6. Структура навчальної дисципліни

6.1. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Вид навчальних занять	Кількість годин / кредитів	Розподіл за формами здобуття освіти, години			
		Денна форма здобуття освіти		Заочна форма здобуття освіти	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота	Аудиторні заняття	Самостійна робота
лекційні	12/0,4	8	4	2	10
практичні	8/0,28	4	4	-	8

семінарські	25/0,82	12	13	2	23
Разом	45/1,5	24	21	4	41

6.2. Зміст навчальної дисципліни

Лекції

Основи теорії держави і права. Характеристика теорії держави і права. Конституційне право, як провідна галузь національного права України. Законодавчі основи запобігання та протидії корупції в Україні Гендерна рівність в секторі безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи.

Практичні заняття

Законодавчі основи запобігання та протидії корупції в Україні. Базовий онлайн-курс по запобіганню і протидії корупції в Міністерстві оборони України. Основи гендерної політики. Проходження освітнього курсу на платформі «ДІЯ». Базові знання про гендер.

Семінарські заняття

Основи теорії держави і права. Громадянське суспільство та правова держава. Правова поведінка, правосвідомість та правова культура, як основа демократичного суспільства. Законодавча, виконавча та судова влада в Україні. Законодавчі основи запобігання та протидії корупції в Україні Застосування правових механізмів запобігання корупції. Протидія корупційним правопорушенням. Основи гендерної політики. Теоретичні та правові засади забезпечення гендерної рівності.

Індивідуальні завдання

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання: реферат.

Реферат – це короткий виклад у письмовій формі змісту наукової проблеми. Він має бути виконаний на основі вивчення літератури (у тому числі й монографічної) з обраної курсантом проблеми, а також свідчити про самостійне та глибоке ознайомлення його автора з науковою проблемою, про його вміння аналізувати якості, зв'язки та відносини між предметами й явищами дійсності та робити узагальнені висновки.

7. Методи навчання

Залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач використовує наступні методи:

– пояснювально-ілюстраційний метод, при якому викладач доводить готову інформацію різними засобами, а курсанти її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники, плакати, відео-

і кінофільми, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»;

– репродуктивний метод, головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача. Він повинен використовуватися при проведенні практичних занять.

Вищевказані методи надають курсантам знання, вміння, навички. Для розвитку їх творчих здібностей викладач використовує методи проблемного навчання: проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний) метод, винахідницький метод.

8. Система оцінювання та вимоги

8.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Накопичувальній бальній шкалі (рейтингова оцінка кредитного модуля (R) в балах)	Оцінка за розширеною шкалою
90 - 100	відмінно
80 - 89	дуже добре
65 - 79	добре
55 - 64	задовільно
50 - 54	достатньо
1 - 49	незадовільно (з можливістю повторного складання)

8.2. Критерії оцінювання елементів поточного контролю:

Рейтингова система оцінювання успішності здобувачів вищої освіти з кредитного модуля (навчальної дисципліни).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (R), з якого передбачено семестровий контроль у вигляді диференційованого заліку формується як сума рейтингового балу з кредитного модуля за семестр (сума балів поточної успішності навчання за семестр – стартового рейтингу – R_C та рейтингового балу з кредитного модуля за диференційований залік – $R_{ДЗ}$).

$$R = (R_C + R_{ДЗ}) \pm R_3.$$

Розподіл балів кредитного модуля

Навчальна дисципліна “Правознавство” складається з 1-го кредитного модуля. 1 кредитний модуль включає в себе 3 змістових модулі.

Поточне оцінювання та самостійна робота			Диф. залік	Сума
Кредитний модуль 1			40	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		

18	17	25		
----	----	----	--	--

Рейтингова оцінка здобувачів вищої освіти з кредитного модуля складається з балів:

- шість відповідей на семінарських заняттях;
- виконання двох практичних завдань;
- виконання двох модульних контрольних роботи;
- виконання індивідуального науково-практичного завдання (написання реферату);
- штрафні та заохочувальні бали;
- відповідь на диференційованому заліку.

Розрахунок шкали рейтингової оцінки (в балах) кредитного модуля

Рейтинговий бал з кредитного модуля за семестр складає:

$$R_c = R_{C3} + R_{ПЗ} + R_{МКР} + R_{НПЗ} = 30 + 8 + 6 + 16 = 60 \text{ (балів)}.$$

Рейтинговий бал з кредитного модуля за диференційований залік дорівнює 40% від R_c :

$$R_{дз} = R_c \frac{0,4}{1-0,4} = 60 \times 0,67 = 40 \text{ балів}$$

Таким чином, рейтингова оцінка кредитного модуля (R) складає:

$$R = R_{C3} + R_{ПЗ} + R_{МКР} + R_{НПЗ} + R_{дз} \pm R_3$$

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання за семестр

Робота на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів R_{C3} на всіх семінарських заняттях дорівнює:

$$R_{C3} = 5 \times 6 = 30 \text{ (балів)}.$$

Ваговий бал за одну відповідь дорівнює – 5:

- повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
- повна відповідь на запитання 3-4;
- неповна відповідь на запитання 1-2;
- відсутня відповідь на запитання 0.

Робота на практичних заняттях

Максимальна кількість балів $R_{ПЗ}$ на всіх практичних заняттях дорівнює:

$$R_{ПЗ} = 4 \times 2 = 8 \text{ (балів)}.$$

Ваговий бал за одну відповідь дорівнює – 4:

- повне та самостійне виконання практичного завдання 4;

- неповне, але самостійне виконання практичного завдання 3;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача 1-2;
- не спроможність виконати практичне завдання навіть з допомогою викладача 0.

Модульна контрольна робота

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу $R_{МКР}$ дорівнює – 6:

- правильно та повністю виконані всі завдання контрольної роботи ... 5-6;
- частково виконані завдання контрольної роботи 3-4;
- завдання контрольної роботи виконані з помилками 1-2;
- завдання контрольної роботи не виконані 0.

Виконання індивідуального науково-практичного завдання (написання реферату):

Максимальна кількість балів за виконання індивідуального науково-дослідного завдання (написання реферату) $R_{НПЗ}$ дорівнює – 16.

- тема розкрита в повному обсязі, граматично правильно, з використанням рекомендованої літератури 16
- тема розкрита в повному обсязі, але з помилками, які не заважали загальному розумінню проблеми 15-8
- тема розкрита не повністю, допущені помилки, які завадили розумінню проблеми 7-2
- тема не розкрита 1-0

Штрафні та заохочувальні бали

Сума штрафних, так і заохочувальних балів R_3 не має перевищувати 0,1 R_c (6 балів):

- активна участь в роботі на семінарських та практичних заняттях +1;
- виконання завдань з удосконаленням методичних та дидактичних матеріалів з дисципліни +2 - +5;
- участь у конкурсі наукових праць Інституту +2 - +5;
- відсутність на практичному занятті без поважної причини -1;
- відсутність без поважних причин на контрольній роботі -3.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання за залік.

Максимальна кількість балів за диференційований залік (виконання контрольного завдання) – $R_{дз}$ дорівнює – 40.

Контрольне завдання складається з двох питань згідно з робочої програми навчальної дисципліни. Кожне питання контрольного завдання оцінюється у 20 балів:

- правильна та повна відповідь на запитання контрольного завдання 15-20;

- часткова (не повна) відповідь на два питання контрольного завдання 8-14;
- відповідь містить грубі помилки допущені в обох запитання контрольного завдання 1-7;
- відсутність відповіді на запитання контрольного завдання 0.

8.3. Критерії оцінювання семестрового (підсумкового) контролю:

Умови допуску до заліку

Здобувач вищої освіти допускається до диференційованого заліку, якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Рейтинговий бал з кредитного модуля за семестр має бути не менше ніж 35% від суми вагових балів контрольних заходів протягом семестру ($0,35 \times R_c = 0,35 \times 60 = 21$ (бал)).

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру набрав менше ніж 21 бал, до заліку не допускається і повинен підвищити свій рейтинговий бал (суму балів) з кредитного модуля за семестр (R_c) за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу.

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться здобувачам вищої освіти на першому занятті.

Рейтинговий бал (сума балів) з кредитного модуля, яку здобувач вищої освіти набрав протягом семестру R_c , доводиться йому на останньому занятті. Напередодні диференційованого заліку викладач виставляє її у відомість обліку успішності та журнал обліку навчальних занять навчальної групи.

Після оцінювання здобувача вищої освіти за результатами відповіді на диференційованому заліку, викладач визначає рейтинговий бал $R_{дз}$.

Рейтингова оцінка (в балах) кредитного модуля визначається як сума рейтингового балу з кредитного модуля, яку здобувач вищої освіти набрав протягом семестру (R_c) та рейтингового балу за результатами відповідей на диференційованому заліку ($R_{дз}$).

Для визначення оцінки за розширеною шкалою рейтингова оцінка (в балах) кредитного модуля (R) переводиться згідно з таблицею 1. Отримані результати викладач вносить до відомості обліку успішності.

Таблиця 1

Шкала оцінювання результатів навчання та переведення рейтингової оцінки (в балах) до оцінок за розширеною (національною) шкалою

Накопичувальній бальній шкалі (рейтингова оцінка кредитного модуля (R) в балах)	Оцінка за розширеною шкалою
90 - 100	відмінно
80 - 89	дуже добре
65 - 79	добре
55 - 64	задовільно
50 - 54	достатньо
35 - 49	незадовільно
1 - 34	неприйнятно

Перескладання диференційованого заліку проводиться за окремим розкладом.

Рейтинг з навчальної дисципліни, яка передбачає проведення диференційованого заліку, визначається під керівництвом науково-педагогічного працівника, який проводить семінарські, практичні та інші види занять в навчальних групах.

9. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Під час викладання навчальної дисципліни використання технічного обладнання або програмного забезпечення не передбачається.

10. Політика навчального курсу

10.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та семестрового (підсумкового) контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується “Кодексом академічної доброчесності Військового інституту телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут” та “Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Військовому інституті телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут”

10.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану інститутську (корпоративну на домені @viti.edu.ua) пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки.

Усі письмові запитання до НПП стосовно навчального курсу мають надсилатися на інститутську електронну пошту.

10.3. Політика щодо перескладання

Перескладання **поточного контролю** здійснюється здобувачем у випадку отримання ним оцінки “незадовільно”(1-49 балів) з можливістю повторного складання, або у випадку, коли здобувач бажає покращити попередні результати складання поточного контролю.

Обов’язковою умовою задовільного **семестрового (підсумкового) контролю** є відсутність заборгованостей з лабораторних робіт, наявність позитивних оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за виконання індивідуальних завдань (реферату, контрольної роботи, розрахункової роботи, розрахунково-графічної роботи, курсового проекту (роботи)).

Здобувачі вищої освіти, які не виконали індивідуальні завдання (мають заборгованість з лабораторних робіт, мають незадовільні оцінки з виконання реферату, контрольної роботи, розрахункової роботи, розрахунково-графічної роботи, курсового проекту (роботи) або які отримали при проведенні заліку (екзамену) незадовільні оцінки допускаються до перескладання заліку (екзамену) у визначені терміни згідно розкладу.

Повторне перескладання заліку (екзамену) допускається не більше двох разів. Друге перескладання заліку (екзамену) у здобувачів вищої освіти приймає комісія, яка призначається начальником (завідувачем) кафедри у кількості трьох осіб, один з яких викладач, який приймав перше перескладання.

Здобувачам вищої освіти, які не склали залік (екзамен) при проведенні семестрового (підсумкового) контролю в установлені терміни з поважних причин (хвороба, відпустка, відрядження, сімейні обставини тощо), підтверджених документально, рішенням начальника інституту дозволяється складання заліку (екзамену) за індивідуальним графіком.

Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлені начальником інституту терміни відраховуються з інституту за академічну не успішність.

10.4. Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти переконаний у тому, що під час семестрового (підсумкового) контролю його оцінка була занижена науково-педагогічними працівниками, він має право у той же день звернутися до начальника (завідувача) кафедри з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник (завідувача) кафедри повинен очолити комісію, до якої входить науково-педагогічні працівники кафедри, один з яких що приймав участь у проведенні семестрового (підсумкового) контролю.

Якщо здобувач вищої освіти переконаний у тому, що під час перескладання семестрового (підсумкового) контролю його оцінка була вдруге занижена комісією кафедри, то він має право у той же день звернутися до начальника факультету з проханням про перескладання. У цьому випадку

начальник факультету повинен очолити роботу комісії, до якої також входить начальник (завідувач) кафедри.

10.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Здобувач повинен вчасно прибувати на заняття та бути на своєму навчальному місці не пізніше ніж за 1 хв. до початку заняття. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в інститутських заходах.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Конституція України: зі змінами та доповненнями, станом на 02 червня 2016 р.: (відповідає офіц. текстові). – К.: Видавничий дім «Скіф», 2009. – 47 с.
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII.
3. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII (зі змінами).
4. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 року № 4061-VI.
5. Закон України «Про вибори Президента України» від 18 березня 2004 року № 1630-IV.
6. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року № 2235-III.
7. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 10 жовтня 2010 року № 794-VII.
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР.
9. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV.
10. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII.
11. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402-VIII.
12. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII.
13. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 № 2341-III (зі змінами).
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8074-10 (зі змінами).
15. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (зі змінами).
16. Берлач А.І., Карпенко В.С., Колодій А.М. та ін. Правознавство: підручник / В.В. Копейчиков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 752 с.

17. Базов В.П., Дзейко Ж.О., Карпенко М.І. та ін. Основи законодавства України: підручник / В.І. Кириленко. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 617 с.

18. Ворчакова І.Є. Гендерна політика: навч. пос. для студ. вузів III-IV рівнів акредитації / І. Є. Ворчакова. – Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2014. – 244 с.

Допоміжна література

1. Коталейчук С.П. Теорія держави та права в запитаннях і відповідях : навч. посіб. / С.П. Коталейчук, П.Я. Пісной. – К.: КНТ, 2011. – 560 с.

2. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін. / за ред. В. В. Копейчикова. – Стереотип. вид. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 320 с. – Бібліогр.: с. 312.

3. Загальна теорія держави і права: підручник для студ. юридичних вищих навч. закл. / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В.Петришина. – Харків: Право, 2009. – 584 с.

4. Зайчук О.В., Заєць А.П., Журавський В.С., Копиленко О.Л., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник /О.В. Зайчук (ред.), Н.М. Оніщенко (ред.). – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 688 с.

5. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. – 10-те вид., допов. – Львів: Край. 2008. – 224 с.

6. Конституційне право України: темат. слов. / М-во внутр. справ України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Херсон. юрид. ін-т; [упоряд.: В.В. Галуцько та ін.; за ред. В.В. Галуцька]. – Херсон: Херсон. міська друк., 2010. – 131 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Нормативно-правові акти України

<http://zakon.rada.gov.ua/>, www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.

<https://www.president.gov.ua/documents> – офіційний сайт адміністрації Президента України.

<http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/> – нормативно-правова база Міністерства оборони України.

Підручники:

<http://radnuk.info/pidrychnuku/pravoznavstvo/426-oprushko.html> – Правознавство: Підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін.; За заг. ред. В.Ф. Опришка, Ф.П. Шульженка. – К.: КНЕУ, 2008. – 767 с.

<http://radnuk.info/pidrychnuku/pravoznavstvo/485-2010-11-14-12-05-24.html> – Правознавство: Навчальний посібник / За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломоєць – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2007. – 588 с.

12. Додаткова інформація з навчальної дисципліни

Перелік тем рефератів

1. Теорії походження держави і права.
2. Політичні режими та їх характеристика.
3. Поняття і основні ознаки правової держави.
4. Право: поняття, ознаки та функції.
5. Місце і роль права в системі соціальних норм.
6. Система права в Україні.
7. Громадянське суспільство та правова держава.
8. Правова поведінка, правосвідомість та правова культура, як основа демократичного суспільства.
9. Правова культура і її роль у формуванні правопорядку ЄС.
10. Правомірна поведінка в структурі соціальної поведінки.
11. Інститути демократії в умовах розвитку громадянського суспільства.
12. Роль правового виховання в механізмі забезпечення прав людини.
13. Особливості реалізації прав людини у громадянському суспільстві.
14. Соціально-юридична природа права.
15. Конституційне право – провідна галузь національного права.
16. Засади конституційного ладу в Україні та механізми забезпечення його гарантування.
17. Конституційний статус Конституційного Суду України.
18. Правові засади громадянства: поняття, підстави набуття та припинення.
19. Конституційні права, свободи і обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання.
20. Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні.
21. Поняття, система і види органів державної влади України.
22. Поняття, принципи і система місцевого самоврядування.
23. Виборче право та виборча система в Україні.
24. Міжнародні стандарти у сфері запобігання і протидії корупції.
25. Законодавчі основи запобігання корупції в Україні.
26. Шляхи запобігання та протидії корупції в оборонному секторі.
27. Принцип гендерної рівності: поняття, витоки і роль на сучасному етапі розвитку суспільства.
28. Гендерна політика Європейського Союзу.
29. Гендерна рівність в праві Європейського Союзу.
30. Гендерна політика в Україні.
31. Шляхи реалізації гендерної політики в Україні.

Розробник

Заступник начальника кафедри військово-гуманітарних дисциплін,
підполковник. Скидан Роман Олександрович

Ухвалено на засіданні кафедри від 30.08.2024, протокол № 16.